

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rodinné právo

Arthur Schopenhauer

„Oženit se znamená zdvojnásobit své povinnosti a napůl omezit svá práva.“

Rodinné právo

Def.

Je souhrnem právních norem upravujících manželství, vztahy mezi rodiči a dětmi, mezi dalšími příbuznými a vztahy při náhradní výchově dětí.

Hlavní prameny rodinného práva jsou :

1. Zákon o rodině
2. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

Manželství

Def.

Je trvalé společenství muže a ženy založené zákonným způsobem.

UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ je veřejný slavnostní obřad za přítomnosti dvou svědků.

1. před státním orgánem tzv. OBČANSKÝ SŇATEK
2. před orgánem státem registrované církve tzv. CÍRKEVNÍ SŇATEK

Při svatebním obřadu musí snoubenci prohlásit, že vstupují do manželství dobrovolně, že jim není známá žádná okolnost vylučující uzavření platného manželství, že znají navzájem svůj zdravotní stav a jak se dohodli o příjmení. Ponechá-li si každý své dosavadní příjmení, musí také prohlásit, které z nich bude příjmením jejich společných dětí.

Příklad z právní praxe :

Snoubenci se dohodli uzavřít manželství za rok, až se snoubenec vrátí ze studijního pobytu ve Spojených státech amerických, kam po zásnubách odcestoval. Brzy dostal od své snoubenky zprávu s naléhavou prosbou, aby se urychleně vrátil, protože otěhotněla a nechce, aby se jejich dítě narodilo jako nemanželské. Snoubenec by její prosbě rád vyhověl, ale přerušení studia je nákladná záležitost a on nemá dostatek peněz na cestu domů a zpět do USA.

Řešení:

Zákon o rodině umožňuje povolit z důležitých důvodů uzavření manželství v zastoupení. Snoubenec by musel písemně zmocnit jinou osobu, která by ho při svatebním obřadu zastoupila. V plné moci musí přesně označit ženu, s kterou má být manželství uzavřeno. Musejí se také dohodnout o příjmení.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tito snoubenci měli důležité důvody pro podání žádosti, aby jim bylo povoleno uzavřít manželství prostřednictvím zástupce a bylo jim vyhověno.

Každé uzavřené manželství se zapisuje do MATRIKY. Manželé obdrží oddací list. Tento stav se manželům запиše do občanského průkazu.

Platné manželství nelze uzavřít :

1. S ženatým mužem či vdanou ženou (bigamie).
2. S osobou mladší 18 let (ve výjimečných případech může soud povolit uzavření manželství nezletilé osobě starší 16 let).
3. S osobou postiženou duševní chorobou, kterou soud zbavil způsobilosti k právním úkonům.
4. Mezi předky a potomky a mezi sourozenci, i tzv. nevlastními, kteří mají společného pouze jednoho z rodičů.

Manželství zaniká :

1. Smrtí jednoho z manželů nebo obou manželů.
2. Soudním rozhodnutím o prohlášení manžela za mrtvého.
3. Soudním rozhodnutím o rozvodu manželství.

Registrované partnerství

Registrované partnerství je veřejnoprávní institut platný v českém právním systému od 1. července 2006. V ČR byl zákon o registrovaném partnerství v parlamentu navrhován v různých podobách už od 90. let 20. stol. /Předkladatelé zákona argumentovali potřebou zrovnoprávnit homosexuálně orientované osoby, naopak odpůrci vidí v tomto zákoně ohrožení tradičních hodnot rodiny/.

Jde o úředně uzavřený svazek, který má některé rysy obdobné manželství, z hlediska práv a povinností se blíží spíše úrovni druh, družka.

Uzavření registrovaného partnerství

Registrované partnerství v ČR mohou uzavřít dvě dospělé osoby stejného pohlaví, z nichž aspoň jedna má české státní občanství. Uzavírá se před matričním úřadem (vždy jen jeden v kraji).

Každé uzavřené registrované partnerství úřad запиše do knihy registrovaného partnerství a vydá doklad o registrovaném partnerství. Tento stav se partnerům zapisuje do občanského průkazu.

Zánik registrovaného partnerství:

1. Úmrtím.
2. Zrušením na základě rozhodnutí soudu (po dohodě nebo na žádost jednoho z partnerů).

Rodičovská zodpovědnost

Je souhrn práv a povinností při péči o nezletilé dítě, při jeho zastupování a při správě jeho jmění.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vyživovací povinnosti

1. Vyživovací povinnost mezi rodiči a dětmi

Vyživovací povinnost rodičů vůči dítěti trvá od jeho narození do doby, kdy je dítě schopno se samo živit. Naopak dítě, jestliže je schopno výživné poskytovat, má vyživovací povinnost vůči rodičům v situaci, kdy to rodiče potřebují.

Příklad z právní praxe :

Manželé spolu nežijí ve společné domácnosti. Manžel pracuje v jiném městě. Na manželčin návrh soud zrušil jejich bezpodílové spoluvlastnictví. Jejich společný syn žije s matkou a otec přispívá na jeho výživu měsíčně částkou, na jejíž výši se manželé dohodli. Syn vystudoval Střední průmyslovou školu strojní a rozhodl se pokračovat ve studiu na VŠ. Matka jeho rozhodnutí schvaluje, ale otec oznámil jemu i jeho matce, že už nebude přispívat na jeho výživu. Jednak proto, že s otcem o této skutečnosti neporadil a jednak proto, že jeho podnikání mu prý vynáší tak málo, že náklady vysokoškolského studia jsou pro něj neúnosná. Syn je přesvědčen, že otec k němu bude mít vyživovací povinnost ještě po celou dobu jeho vysokoškolského studia.

Řešení :

Dospělý syn se středoškolským odborným vzděláním, který je zdravý, je jistě už schopen se živit sám, takže zákonná vyživovací povinnost rodičů k němu už netrvá. Syn se rozhodl pro další studium a pokud se s otcem nedohodne, může někdo z nich tuto věc předložit soudu. Je sice nepravděpodobné, že by za těchto okolností byl otec odsouzen k plnění vyživovací povinnosti vůči synovi, ale nelze to ani vyloučit. Soud by se mohl řídit úvahou, že další vzdělání je přínosem pro studenta i společnost.

2. Vyživovací povinnost mezi manžely

Vyživovací povinnost mezi manžely je uzákoněna za tím účelem, aby životní úroveň manželů byla stejná.

Zřídká se uplatňuje např. vyživovací povinnost mezi prarodičem a vnukem nebo příspěvek na výživu rozvedeného manžela.

Náhradní výchova dětí a sociálně právní ochrana dětí

Péči o děti, o které se z různých důvodů nestarají rodiče, zajišťuje stát.

Rodičovskou péči nahrazuje :

1. Osvojení (adopce)
2. Poručenství
3. Pěstounská péče

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Osvojení - Je přijetí cizího dítěte za vlastní. Rozhoduje o něm soud (existuje osvojení zrušitelné a nezrušitelné).

Osvojením zanikají příbuzenské vztahy dítěte k původní rodině a dítě vstupuje do příbuzenských vztahů k osvojiteli a k jeho příbuzným.

Poručenství – V případě, že rodiče zemřeli nebo nemohou vykonávat rodičovskou zodpovědnost, soud ustanoví poručníka, kterým je zpravidla blízký příbuzný nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Pěstounská péče – Vzniká rozhodnutím soudu a zaniká dosažením zletilosti dítěte. Pěstouny mohou být manželé nebo i jednotlivci. Pěstoun dostává příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměnu za výkon pěstounské péče.

Orgány sociálně-právní ochrany dětí vykonávají dohled nad výchovou dětí a soudy zasahují do vztahů mezi rodiči a dětmi v případech, kdy rodiče neplní řádně své povinnosti.

Otázky a úkoly :

1. Zaznamenali jste v médiích či ve svém okolí nějaký jiný netradiční způsob uzavření manželství (než tradiční obřad na radnici či v kostele)?
2. Je možné adoptovat dítě ze zahraničí nebo naopak dát dítě z České republiky k adopci do zahraničí?
3. Co znamená tzv. adopce na dálku?
4. Jaký je z hlediska právního zásadní rozdíl mezi adoptí a pěstounskou péčí?
5. Slyšeli jste o zneužití pěstounské péče v České republice?
6. Mohou požádat o adopci pouze manželé nebo i jednotlivci?
7. Může pár, který uzavřel registrované partnerství adoptovat v České republice dítě?
8. Uveďte příklady zemí, kde bylo registrované partnerství také zavedeno, případně označte země, kde je možná i adopce těmito páry.
9. Vyhledejte statistiku uzavřených manželství v ČR a rozvedených manželství v minulém roce na stránkách Českého statistického úřadu.
10. Vyhledejte statistiku uzavřených případně zrušených registrovaných partnerství v ČR v minulém roce na stránkách Českého statistického úřadu.